

Sarah van Sonsbeeck

Onderzoekt stilte en ruimte

Sarah van Sonsbeeck (1976) is een conceptueel kunstenaar. Ze omschrijft het zelf als een huwelijk tussen idee en vorm, als het samengaan van een zintuiglijke en een mentale ervaring, die beide even belangrijk zijn. Stilte is een terugkerend onderwerp in haar werk, dat ze telkens op andere manieren onderzoekt.

Tekst **Heidi Vandamme** | Portret Sarah en *World Flag Attempt* **Iris Duvekot** | Foto *One Bar of Gold, Dripped* **Gert Jan van Rooij**

Ze heeft het druk als ik haar benader voor een afspraak voor dit interview: tot begin mei zit ze in een twaalf weken durende *residency* in het EKWC (Europees Keramisch Werk Centrum) in Oosterwijk om met keramiektechnieken te werken. We ontmoeten elkaar op een zaterdagmiddag in haar Amsterdamse atelier aan de rand van de westelijke eilanden, tussen een afspraak bij haar galerie en de terugreis naar Noord-Brabant door.

Vrijheidsvlag

Op de hoge muur achter de tafel waaraan we plaatsnemen, hangen foto's van diverse projecten. Mijn oog valt op een rennende vrouw met ontblote billen met een vlag in de hand. Sarah maakte het ontwerp voor deze 'vrijheidsvlag' voor een *open call* die was uitgeschreven door Stedelijk Museum Amsterdam, De Balie en het Amsterdams 4 en 5 mei comité ter gelegenheid van 75 jaar vrijheid in 2020. Nadat haar voorstel werd geselecteerd, vroeg ze aan vier vrouwen om haar vlag te 'perforeren' op verschillende herdenkingsplekken,

waaronder de Amsterdamse Dam, als een pleidooi voor open denken. Fotografe Iris Duvekot legde deze actie vast. De foto met ontblote billen leidde tot felle reacties op Instagram, met name van vrouwen die zich afvroegen hoe het tonen van een kont zich verhoudt tot de Holocaust. Het laat volgens Sarah zien dat vrijheid voor iedereen anders is.

Fascinatie voor niet-museale ruimtes

Hoewel ze is opgeleid tot architect, kijkt Sarah vooral met de blik van een kunstenaar naar de wereld. Toch speelt die bouwkundige achtergrond nog een aanzienlijke rol in de wijze waarop ze kunst maakt. Dat blijkt onder meer uit haar fascinatie voor ruimtes en haar voorkeur om werk te presenteren in een niet-museale context. Ze houdt in expositieruimtes bijvoorbeeld meer van de trap, de wc, het restaurant of het depot, dan van de witte muren. Of ze zoekt het compleet elders, in een tankstation of supermarkt. Een project in opdracht van De Nederlandsche Bank ►

Meer informatie over het werk van Sarah van Sonsbeeck:
sarahvansonsbeeck.com
[Instagram/sarahvansonsbeeck](https://www.instagram.com/sarahvansonsbeeck)

In 2012 won Sarah van Sonsbeeck de Theodora Niemeijer Prijs (vanabbemuseum.nl/theodoranieniemeijerprijs), de enige Nederlandse kunstprijz speciaal voor vrouwelijke kunstenaars.

Sarah van Sonsbeeck wordt vertegenwoordigd via Annet Gelink Gallery:
annetgelink.com

World Flag Attempt, 2020, open call
 Stedelijk Museum Amsterdam, De Balie
 en Amsterdams 4 en 5 mei comité.

Sarah maakte hiervoor verschillende vertalingen van een goudstaaf

in 2016 is daar een mooi voorbeeld van. Sarah maakte hiervoor verschillende vertalingen van een goudstaaf. Omdat ze niet van lijsten en sokkels houdt, zag ze in een trap een potentiële sokkel. Het werk *One Bar of Gold, Dripped*, een soort plas van goud, was geboren. De bank kocht het werk na afloop aan. Inmiddels is het een 'conversatiestuk': vele gesprekken in de bank gaan immers over waarde.

Zoektocht naar stilte

De zoektocht naar de betekenis van stilte was het onderwerp van haar eerste kunstwerk *Letter to My Neighbours* (2006). Ze schreef een brief aan haar luidruchtige bovenburen waarin ze hen vroeg om een percentage van haar maandelijkse huur aan haar te betalen. Het bedrag kwam overeen met de hoeveelheid geluid die zij produceerden. Inmiddels is het fenomeen stilte – wat het is en wat het voor andere mensen betekent – een terugkerend thema in haar werk.

Het bracht haar in 2016 naar de stilste plek ter wereld: Tristan da Cunha, een afgelegen en schaars bevolkt vulkanisch eiland ten zuidwesten van Kaapstad. Spullen worden er niet weggegooid vanuit de gedachte dat ze nog voor iets anders gebruikt kunnen worden. Een aangespoelde zuurstoffles uit Brazilië blijkt een mooie klank te geven als je er tegenaan tikt. De eilanders maakten er een gong van. Zo ontstond bij Sarah het idee om een overtollig exemplaar naar Nederland te verschepen en hiervan twee bronzen kopieën te maken, in mat brons en in gepolijst brons. *Tristan Gong* uit 2017 is een eerbetoon aan het niet weggooien van dingen.

Focus door pilates

Tien jaar geleden is ze met pilates gestart, een trainingsmethode waarbij houding, stabiliteit, coördinatie, ademhaling en focus op lichaam en geest het uitgangspunt is. De keuze voor pilates was het gevolg van haar zoektocht naar een betere balans tussen de zintuigen. 'Ik ben iemand die heel erg in mijn hoofd zit en continu met kunst bezig is. Hierdoor ben ik me niet altijd bewust van hoe ik zit of sta. Omdat pilates een enorme focus van me vraagt, is het voor mij de enige manier om het werk voor even te vergeten.' Na afloop van het interview appt Sarah

me enkele foto's van de 'werkexplosie' aan het EKWC. Ze maakte er onder meer een verguld mannelijk urinoir dat ze signeerde met haar eigen vingerafdruk. *For Marcel, Maurizio and Elsa* heet het, als eerbetoon aan Marcel Duchamp ('een van mijn helden'). Door te verwijzen naar Elsa (von Freytag-Loringhoven) draagt ze haar versie ook op aan de vermeende echte bedenker van dit iconische werk. Hiermee breekt ze een lans voor vrouwelijke kunstenaars, die nog steeds ondergewaardeerd worden in de kunstwereld, een ander thema dat haar na aan het hart staat. ●